

המלצת עתון 77

השנה מלאו תשעים שנה למותו של שלום עליכם, הוא שלום רבינוביץ, מחשובי סופרי היידיש של עידן ההשכלה. למרות שחי וכתב באירופה ובאמריקה של סוף המאה התשע עשרה, ידועים לכולנו - באופן זה או אחר - טוביה החלבן (הידוע יותר כטוביה החולב), מוטל בן פייסי החזן, מנחם מנדל וכתרילבקה שלו. אריה אהרוני, שתרגם בנאמנות את כל כתבי שלום עליכם מידיש, מצביע, בפליאה מסוימת, על קשיים במפעל התרגומי של כתבי שלום עליכם, ומביא כאן קטע בתרגומו מדיאלוג משעשע בין סופר מיהופץ לעורך עיתון, או מי שהגעשעפט שלו "עיתון יהודי" - "יירישע פאלקסצייטונג" (מתוך "סופרים יהודים"). שלום לזריא, מתרגם וחוקר יידיש, מהרהר על מהותו של מנחם מנדל ומעשיו, על תגודותיו בעולם התהוו שבין האתמול למחר - המבטאות את המהות הפרדוקסלית של הקיום היהודי.

ובלבד שיקראו

קטע מתוך הדיאלוג המופיע בגיליון זה משך את עינינו במיוחד, גם בהקשר לשבוע הספר שחלף (המסביר את מדור ההמלצות המורחב, ועדיין קצר המקום). העיתונאי מבקש מהסופר שיכתוב דבר מה לעיתונו. פליטונים, רומן. משהו. הסופר מתחמק, ולבסוף, העיתונאי מסתפק בביקורת חודשית על ספרים. ביקורת שתהיה מלאת חיות, שימושית רצינית והיתולית כאחד. הסופר עונה לו:

"רצונך שאעשה צימס שלם מן השמאטס הללו שמציפים בהן את שוק הספרים שלנו. שאנבור בעזמת אשפה, ואגלה שם אי פעם פנינה - עבודה קלה, אפשר להכחיל ממנה כפג, זה בריא מאוד הן לגוף והן לנשמה..." בסופו של הדיאלוג, מסתבר, שאין הסופר מוטרד מענייני הכסף, לא הכבוד ולא הבריאות. "ובלבד שיקראו" הוא מבקש. והדברים כאילו נכתבו היום.

גיליון זה מקדיש גם מקום לסטנלי קוניץ, שהלך לעולמו בגיל המופלג 101. משה דור ויוסף שימרון תרגמו והוסיפו כמה מילים על המשורר היהודי אמריקאי. עודד פלד במדור חדש שייקרא "אני שומע את אמריקה שרה" - כותב הפעם על וולט ויטמן, שהמשפט הזה הוא פרי עטו. אדמיאל קוסמן מציע קריאה בסיפור תלמודי, ויעל פלדמן מציעה קריאה חדשה בסיפור נשכח של עמוס עוז, וגם, כסיפורה של בת יפתח ובמיתוס העקדה.

והשאר לפניכם,

ובלבד שתקראו.

צביה ליטבסקי: **הירוק בדרכו אל הירוק**, הוצאת כרמל 2006, 81 עמ' "הדקות המרהיבה/ בה חומק הירוק מן המילה ירוק - // הירוק בדרכו אל הירוק. // מה ארוכה הדרך" (קני סוף, עמ' 7). את הספר מלווים רישומים של תמרה ריקמן.

ישראל אלירז: **ארוחת ערב עם שפינוזה וחברים**, הוצאת אבן חושן 2006, 103 עמ'

"המתוק מושך את האש אל/ תוך עוגת האגסים. // ככל שזה פשוט יותר להשגה/ כך חושקת הנפש להתגלות/ בכלים רבים יותר. // מה שרועד לפני הוא קפל טהור/ של העדר, מתוכו..." (מתוך 'בקצה אין כלום מלבד המטבח', עמ' 10).

איתמר יעוז-קסט: **על כף ידו של חורף**, הוצאת יד ושם-עקד 2006, 41 עמ'

שירים שנכתבו בתקופת השואה בידי המשורר בילדותו. השירים נכתבו בהונגריה ותורגמו בידי המחבר, שהקדים מבוא והערות. "האטו גלגלים, הקטר התחיל לשרוק, / מראה גדוי-התיל הופיע מרחוק. / השמש הסתירה פניה, נורא הוא המקום, / ואם הסתכלה - זלגו דמעותיה פתאום" (בשערי ברגן בלון, עמ' 19).

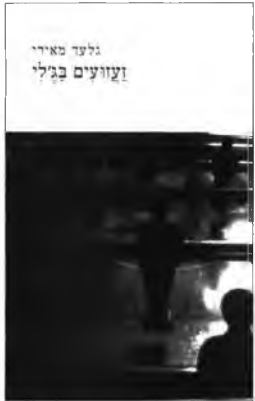
רחל נפרסטק: **כדי לטהרני מקליפותי**, הוצאת גוונים 2006, 47 עמ'

"המחוג חוגג שתיים עשרה, / עיניים עצומות נפערות / מול הים הכחול. / בוא נתנשק / בחרבות וברימונים, בחסות החשכה / נחלץ עצמות" (משעון חול לקודש, עמ' 8).

דני כהן: **שפת פרדות**, הוצאת כרמל 2006, 120 עמ' "זורחה כמו שקיעה / זוכית כמו

מתכת / בטון כמו אספלט / בועה כמו כדור / סמים כמו וניל / עשן כמו אסון..." (ממחברותיו של דני כהן, עמ' 88)

גלעד מאירי: **זעזועים בגילי**, הוצאת כרמל 2006, 78 עמ' "חום גופי / פותח / שער אוטומטי. // הוקוס פוקוס, / אגוז קוקוס / לא בעונה. // תולים פלפלים אדמומיים / ככנפי דרקונים / על אנקולים..." (השלמות לשבת, עמ' 12).

נעמי פוגלמן: **אהבה חלומה, שירים, יידיש ועברית**, תרגום לידידי: דב נוי, הוצאת כרמל 2006, 192 עמ'

"השירים שלי / מתעופפים מגלות לגלות / ואני לא נושעת. / וממדינה למדינה / ואני לא נושעת / איפה המקום / והיכן המקום. / להניח ראשי / על אבן שבראשה סולם?" (ניגון, עמ' 46).

חמוטל צמיר: **בשם הנוף, לאומיות, מגדר וסובייקטיביות בשירה הישראלית בשנות החמישים והשישים**, הוצאת כתר אוניברסיטת בר-אילן, סדרת מסה קריטית 2006, 359 עמ'

קריאה ביקורתית בשירת דור המדינה, בחינת הוהות היהודית-ישראלית מפרספקטיבה של לאומיות ומגדר, סמלים ומטאפורות. קריאה בשירתן של אסתר ראב, דליה רביקוביץ, זלדה שניאורסון, דליה הרץ ויונה וולך.

עומדים לראות אור ב-

ספרי עתון 77

